

Sygn. akt III AUa 150/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Lublinie

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 16 grudnia 2015 r. sygn. akt IV U 1292/14

oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

Sygn. akt III AUa 150/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił P. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że jest on trwale częściowo niezdolny do pracy, ale niezdolność ta powstała w dzieciństwie.

Odwołanie od decyzji złożył P. S. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu stanowiska przyznał, że od urodzenia jest osoba niepełnosprawną, ale – jak wskazał - w okresie zatrudnienia doszło do pogorszenia stanu jego zdrowia w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił P. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od (...)do(...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

P. S. od 1 marca 2013r. do 30 marca 2014r. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności. Powyższa decyzja została wydana w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z 1 kwietnia 2014r., który zmienił uprzednią decyzję organu rentowego z 17 maja 2013r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do renty i ustalił, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 marca 2013r. do 30 marca 2014r. W dniu 15 kwietnia 2014r. ubezpieczony wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z ponownym wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarza orzecznik 18 września 2014r. ustalił, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do 28 lutego 2015r. i niezdolność ta istniała w dniu 18 września 2014r. Na skutek sprzeciwu ubezpieczonego od powyższego orzeczenia lekarza orzecznika w zakresie stwierdzonej daty powstania niezdolności do pracy i pominięcia okresu między złożeniem wniosku o rentę a datą orzeczenia lekarza orzecznika, ubezpieczony skierowany został na badanie przez komisję lekarską ZUS, która w orzeczeniu z 7 października 2014r. ustaliła, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy i niezdolność ta istnieje od dzieciństwa. Na podstawie powyższego orzeczenia, zaskarżoną decyzją z 29 października 2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczony ma(...)lata i wykształcenie wyższe(...). Od 1 stycznia 2005r. ubezpieczony jest zatrudniony w (...)w S. na stanowisku technika zespołu kadr i szkolenia. Ubezpieczony pracuje w wymiarze 7 godzin dziennie. Jest to praca głównie siedząca z użyciem komputera, ale w ramach pracy ubezpieczony musi również chodzić, w tym po schodach przenosząc różne dokumenty.

Ubezpieczony cierpi na porażenie mózgowo-dziecięce i spastyczny niedowład kończyn dolnych z końsko-szpotawymi stopami. Schorzenia te są następstwem przebytego w czasie porodu uszkodzenia centralnego układu nerwowego. Spastyczny niedowład kończyn dolnych z końsko-szpotawymi stopami był leczony operacyjnie. Obecnie utrzymuje się przykurcz w stawach biodrowych i kolanowych, znaczne zaburzenie chodu na zgiętych kolanach i przykurcz w stawach biodrowych, a także ograniczenie ruchomości kręgosłupa lędźwiowego. Renta, do której ubezpieczony był uprawniony od 1 marca 2013r. do 30 marca 2014r. była wynikiem ustalenia, że w okresie zatrudnienia doszło u ubezpieczonego do istotnego pogorszenia stanu zdrowia poprzez wystąpienie przewlekłego przeciążeniowego zespołu bólowego kręgosłupa w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy (opinia biegłych ortopedy i neurologa oraz opinia uzupełniająca k.9 i 23 akt IV U 834/13 Sądu Okręgowego w Siedlcach). Tomografia komputerowa wykazuje zmiany zwyrodnieniowe z protruzją dysków na poziomach L2-L3 do L5-S1. Z powodu patologicznej pozycji przy chodzeniu – na przykurczonych kończynach dolnych oraz przykurczonych stopach kręgosłup ubezpieczonego jest nieprawidłowo obciążony. Sprzyja to rozwojowi zmian zwyrodnieniowych, protruzji tarcz międzykręgowych, powstaniu zaników mięśniowych. Ubezpieczony odczuwa przewlekłe zespół bólowy kręgosłupa z promieniowaniem do kończyn dolnych. Po 30 marca 2014r. ,tj. po upływie okresu, na który orzeczono uprzednio prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy stan zdrowia ubezpieczonego nie uległ poprawie i w dalszym ciągu, tj. od(...). ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, a przewidywany okres trwania tej niezdolności to(...). Częściowa niezdolność do pracy wynika z pogorszenia istniejącej już częściowej niezdolności do pracy, którą ubezpieczony wniósł do zatrudnienia (opinia biegłego ortopedy J. S. (1)i biegłego neurologa A. S. k.29-30 i 32-33 akt sprawy).

Sąd uznał, że odwołanie P. S. jest uzasadnione.

Zgodnie z art.57 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w czasie zatrudnienia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W myśl art.12 ust.1, 2 i 3

ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wymagało ustalenia czy u ubezpieczonego istnieje nadal niezdolność do pracy. Opinia zespołu biegłych ortopedy J. S. (1) i neurologa A. S. dała podstawę do ustalenia, że ubezpieczony jest nadal, tj. od(...) częściowo niezdolny do pracy, a przewidywany okres trwania tej niezdolności to(...). Biegli stwierdzili, że ubezpieczony jest od urodzenia osobą niepełnosprawną i częściowo niezdolną do pracy w powodu okołoporodowego uszkodzenia centralnego układu nerwowego, którego następstwem jest spastyczny niedowład obu kończyn dolnych z końsko-szpotaowymi stopami, jednakże równocześnie stwierdzili, że w okresie zatrudnienia doszło u ubezpieczonego do pogorszenia stanu zdrowia w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy. Pogorszenie to przejawia się w przewlekłym przeciążeniowym zespole bólowym kręgosłupa, który rozwinął się w okresie zatrudnienia ubezpieczonego w następstwie patologicznej pozycji przy chodzeniu – na przykurczonych kończynach dolnych i przykurczonych stopach (opinia k.32-33 akt sprawy). Biegli podzieli tym samym ustalenia biegłych opiniujących w pierwszej ze spraw toczącej się przed tutejszym Sądem za sygnaturą akt IV U 834/13 i uznali, że stwierdzone wówczas pogorszenie stanu zdrowia nie ustąpiło i w dalszym ciągu powoduje u ubezpieczonego częściową niezdolność do pracy. Analizując powyższą opinię biegłych J. S. (1) i A. S. Sąd doszedł do przekonania, że stanowi ona wiarygodny dowód w sprawie oparty na analizie dokumentacji medycznej ubezpieczonego oraz jego badaniu. Opinia jest spójna i należyte uzasadniona. Sąd wskazał, że w sprawie opiniował również inny zespół: ortopedy M. W. i neurologa J. S. (2) jednak wydana przez nich opinia nie może być uznana za miarodajną. Biegli ci stwierdzili, że pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonego, rozpoznane przez biegłych w sprawie IV U 834/13 i stanowiące podstawę wydanego wówczas wyroku zmieniającego decyzję organu rentowego, ustąpiło. Stwierdzenia tego biegli nie potrafili jednak uzasadnić poza ogólnym stwierdzeniem, że po zastosowanym leczeniu uzyskano poprawę sprawności ruchowej ubezpieczonego. Stwierdzenie takie jest jednak nieprzekonujące, na co zwrócili uwagę biegli J. S. (1) i A. S.. Trafne i logiczne jest wskazanie tych ostatnich biegłych, że stan narządu ruchu ubezpieczonego nie uległ poprawie skoro przez cały czas występuje utrwalony spastyczny niedowład, przykurcze i wadliwa postawa przy chodzeniu. Przeciwnie na skutek wadliwej postawy przy chodzeniu z upływem czasu przeciążenie kręgosłupa może się tylko pogłębiać, a dolegliwości bólowe nasilać, podobnie jak zmiany zwyrodnieniowe.

Wobec spójnej, logicznej i przekonującej opinii biegłych J. S. (1) i A. S. Sąd nie przychylił się do wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych. Sprzeczność wynikająca z opinii dwóch zespołów biegłych nie mogła stanowić podstawy do wywołania opinii kolejnego zespołu biegłych w sytuacji, gdy pierwszy zespół biegłych nie potrafił wyjaśnić na czym polega poprawa stanu zdrowia ubezpieczonego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Od tego wyroku apelację wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zaskarżając wyrok w pkt 1.

Wyrokowi zarzucał:

Naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów, dokonanie oceny biegłych w sposób nieszczechstronny w przedmiocie ustalenia terminu zaistnienia u ubezpieczonego częściowej niezdolności do pracy;

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez przyjęcie, że P.

S. przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe przez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów neurologa M. D. oraz ortopedy M. G. celem ustalenia, czy częściowa niezdolność do pracy wnioskodawcy wynika w dalszym ciągu z istotnego pogorszenia stanu zdrowia powstałego w trakcie zatrudnienia, czy też istotne pogorszenie stanu zdrowia ustąpiło. Biegli ci po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, zbadaniu wnioskodawcy wskazali, że opiniowany jest częściowo niezdolny do pracy od dzieciństwa, częściowa niezdolność do pracy została wniesiona do zatrudnienia, jednak po 30 marca 2014 roku nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia w zakresie częściowej niezdolności do pracy. Biegli zaznaczyli też, że częściowa niezdolność przybrała charakter stały. Biegli podkreślili, że w obecnym stanie zdrowia nie ma możliwości zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku szatniarza, które zajmował w latach w latach 2002–2004. Obecny stopień spastyczności kończyn dolnych i obecność znacznych przykurczów mięśniowych w obrębie kończyn dolnych (mimo systematycznej rehabilitacji) nie pozwala podjęcie zatrudnienia na stanowisku technika wydziału kryminalnego, które opiniowany miał zajmować do 2011r. roku. Aktualny stopień upośledzenia wydajności chodu pozwala jedynie na zatrudnienie w ramach stanowiska pracy chronionej. Biegli podzielili stanowisko biegłych z 19.10.2015 roku, w części określającej istnienie istotnego pogorszenia stanu zdrowia sprowadzającego częściową niezdolność do pracy, uznali też, że dalsze rokowanie co do stanu wydolności chodu nie jest korzystne, (wydolność chodu będzie się pogarszać).

Do tej opinii pełnomocnik organu rentowego zgłosił zastrzeżenia przedstawiając stanowisko przewodniczącej komisji lekarskich ZUS polemizujące z ustaleniami biegłych. Zastrzeżenia te są podobne do zastrzeżeń zgłaszanych w toku postępowania przed Sądem I instancji.

W świetle zasad logiki, doświadczenia życiowego, a także obowiązujących przepisów prawa, Sąd Apelacyjny podzielił w całości opinie neurologa M. D. oraz ortopedy M. G..

Biegli wskazali w opinii, konkretne i merytoryczne argumenty na poparcie wywiedzionych wniosków, które wyprowadzili po przeprowadzeniu badania jak i wnikliwej analizie zebranej dokumentacji medycznej. Obiektywny walor opinii wynika przed wszystkim z analizy stanu zdrowia poczynionego przez biegłych sądowych posiadających odpowiednie i wysokie kwalifikacje umożliwiające dokonanie właściwej oceny zdrowia wnioskodawcy, a co więcej, z zachowaniem kryteriów orzekania o niezdolności do pracy, które to pojęcia określone zostały w obowiązujących przepisach prawa.

Opinia ta jest zgodna z opinią biegłych ortopedy J. S. (1) i neurologa A. S. w zakresie istotnego pogorszenia stanu zdrowia w trakcie zatrudnienia, powodującego częściową niezdolność do pracy, jak również opinią biegłych ortopedy i neurologa w sprawie IV U 834/13 Sądu Okręgowego w Siedlcach.

Przypomnieć należy, że renta do której ubezpieczony był uprawniony od 1 marca 2013r. do 30 marca 2014r. była wynikiem ustalenia, że w okresie zatrudnienia doszło u ubezpieczonego do istotnego pogorszenia stanu zdrowia poprzez wystąpienie przewlekłego przeciążeniowego zespołu bólowego kręgosłupa w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy.

Po uzupełnieniu materiału dowodowego Sąd Apelacyjny stwierdza, że ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji, są prawidłowe. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art. 233§1 kpc. Obecnie podnoszone zarzuty organu rentowego są polemiką z opinią biegłych – fakt niezgadzenia się z wnioskami opinii nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że wyrok został wydany z naruszeniem prawa. W tej sytuacji brak jest podstaw do kontynuowania postępowania dowodowego, bowiem sporne okoliczności zostały wyjaśnione.

Z prawidłowych ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy wynika, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do prawa do renty.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia wskazanych w apelacji przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z brzmieniem art.12 ust.3 powołanej ustawy częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z uzasadnienia opinii wynika jednoznacznie, że biegli wzięli pod uwagę wszystkie kryteria uwzględniane przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy ustalając, że wnioskodawca jest nadal niezdolny do pracy.

Z tych względów i na mocy powołanych powyżej przepisów oraz na podstawie art.385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.